

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-06>

УДК 351.8

Боковикова Юлія Володимирівна,

кандидат наук з державного управління, доцент,

доцент кафедри публічного управління та державної служби

навчально-наукового інституту "Інститут державного управління"

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,

майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна

e-mail: julia.bokovykova@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6622-7409>

ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ

Анотація. Стаття присвячена питанню реалізації цілей сталого розвитку в умовах сучасності. Проаналізовано міжнародні нормативно-правові акти та доктринальні положення, констатовано недостатню розробленість проблематики управлінського аспекту реалізації цілей сталого розвитку. Визначено змістовне наповнення поняття «сталий розвиток» з позиції публічного управління. В історичній ретроспективі досліджено процес імплементації цілей сталого розвитку до законодавства України. З'ясовано перелік цілей сталого розвитку, що не можуть бути реалізовані без оцінки стану забруднення територій в цілому та окремих видів ресурсів (водних, земельних, лісних, атмосферних, надр). У статті акцентовано увагу на необхідності внесення доповнень до Римського статуту Міжнародного кримінального суду, зокрема, до п.8 «Воєнні злочини» щодо фіксації злочинів проти довкілля. Констатовано, що майбутнє повоєнне відновлення країни має базуватись на оцінці ризиків, пов'язаних з антропогенним навантаженням, залученням міжнародної спільноти до фінансування у галузі оцінки та зниження ризиків. Доведено необхідність з боку держави стимулювання до запровадження ЦСР (з використанням правових, економічних, організаційних, інструментів) для бізнесу. Охарактеризовано процес створення в Україні дорадчих органів, що мають на меті узгодити діяльність органів державної влади стосовно реалізації ЦСР та завдань. Визначено перспективні напрями наукових досліджень з досліджуваної проблематики: конкретизація означених управлінських аспектів реалізації цілей сталого розвитку в методиках оцінки, практиках взаємодії влади бізнесу та суспільства на основі бенчмаркінгу, програмах навчання тощо. За результатами проведеного дослідження автор дійшов висновку про визначення таких управлінських аспектів реалізації цілей сталого розвитку: оцінка ризиків; фіксація злочинів проти довкілля та відповідальності за них у міжнародних документах; перехід публічного управління до проактивного підходу, який, в тому числі, включає в себе стимулювання суспільства та бізнесу до підтримки ЦСР.

Ключові слова: державна політика, цілі сталого розвитку, управлінські аспекти реалізації цілей сталого розвитку, імплементація цілей сталого розвитку до законодавства, внесок бізнесу у реалізацію цілей сталого розвитку.

Як цитувати: Боковикова Ю. В. Питання реалізації цілей сталого розвитку в умовах сучасності. *Державне будівництво*. 2023. № 1 (33). С. 61–71. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-06>

In cites: Bokovykova, Yu.V. (2023). Issues of implementing sustainable development goals in the current context. *State Formation*, no. 1 (33), 61–71. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2023-1-06> [in Ukrainian].

Постановка проблеми. В Україні на законодавчому рівні задекларовано необхідність інтеграції цілей сталого розвитку в державну політику. Однак, системний підхід до формування такої політики відсутній, що призводить до недофінансування низки заходів, які реалізуються в рамках такої політики, низького ступеня їх виконання, дублювання функцій, низької відповідальності органів виконавчої влади. Значні успіхи України у досягненні цілей сталого розвитку великою мірою нівельовані внаслідок запровадження на території держави воєнного стану і необхідності спрямування ресурсів на цілі національної безпеки і оборони. Зазначене підтверджується, у тому числі, відсутністю актуалізації компаніями своїх стратегічних напрямів розвитку відповідно до прийнятих ЦСР, відсутністю у них корпоративних цілей, практики та індикаторів вимірювання результатів у цьому напрямі. Зважаючи на викладене, питання реалізації цілей сталого розвитку в умовах сучасності набуває особливої актуальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті даного дослідження більш вагомими науковими працями вважаємо дослідження П'ятницької Г. Т. та Григоренко О. М. щодо трансформації цілей сталого розвитку [8], Піцур Я. С., Черченко О. Л., Білоскурського Р. Р. щодо теоретико-методологічного аналізу концептуальних засад сталого розвитку [7], науковців Інституту економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України щодо ідеології сталого розвитку [10] та інших дослідників [5]. Аналіз міжнародних правових актів та наукової літератури свідчить, що в цілому цілі сталого розвитку визначені, але у державах, щодо їх реалізації зроблено поки що не все. Незважаючи на те, що розвинуті європейські країни впевнено крокують шляхом розробки відповідного "сталого" законодавства, трансформації економіки до альтернативних енергетичних джерел тощо, в Україні, на наш погляд, недостатньо розробленим залишається управлінський аспект реалізації цілей сталого розвитку.

Мета статті – з'ясувати управлінські складові реалізації цілей сталого розвитку в умовах сучасності.

Застосована методологія і методи. Методологічною основою дослідження є сукупність як загальних, так і спеціальних методів наукового пізнання. Зокрема, *методи аналізу та синтезу* використано для з'ясування змісту дефініції "сталий розвиток" з позиції публічного управління; для визначення внеску українського бізнесу в реалізацію ЦСР на основі нефінансових звітів компаній. *Історико-правовий метод* послугував методологічною основою для встановлення особливостей еволюції нормативних і доктринальних підходів до питання цілей сталого розвитку. У статті використано *порівняльно-правовий метод*, що послугував методологічною основою для окреслення нормативних підходів до визначення управлінських аспектів реалізації цілей сталого розвитку. *Метод системного аналізу* використано для виокремлення управлінських аспектів реалізації цілей сталого розвитку на основі досвіду зарубіжних держав. Застосування герменевтичного методу в дослідженні дало змогу інтерпретувати нормативні положення.

Виклад основного матеріалу. Забезпечення існування людства вимагає постійного пошуку можливостей розвитку. Адже, зростає кількість населення і це загострює проблеми продовольчої безпеки; збільшується техногенне навантаження на природне середовище, що викликає кліматичні зміни; сучасні моделі перерозподілу капіталу і ресурсів призводять до загострення відносин між державами та війн, що суттєво гальмує подальший розвиток. Виходячи з зазначеного, актуальність обраної теми визначається і тим, що наукове співтовариство та міждержавні інституції, визначивши коло проблем, що гальмують розвиток, та накресливши напрями покращення ситуації, лише невеликою мірою можуть пригальмувати руйнівні процеси в світі. Як зазначає Генеральний секретар ООН Антоніу Гуттеріш за наявності інструментів, знань та рішень людству потрібні: прискорені кліматичні дії з більш швидким скороченням викидів, масштабне збільшення інвестицій в адаптацію та стійкість [22].

У контексті даного дослідження більш вагомими науковими працями вважаємо дослідження П'ятницької Г. Т. та Григоренко О. М. щодо трансформації цілей сталого розвитку [8], Піцур Я. С., Черченко О. Л., Білоскурського Р. Р. щодо теоретико-методологічного аналізу концептуальних засад сталого розвитку [7], науковців Інституту економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України щодо ідеології сталого розвитку [10] та інших дослідників [5].

Дефініцію “сталий розвиток” з позиції публічного управління адміністрування ґрунтовно дослідив Лелеченко А. П. та підкреслив, що це процес якісних змін, що передбачає збалансування інтересів людини, суспільства і держави сьогодні і в майбутньому “на засадах досягнення в динаміці економічної ефективності, фінансової стійкості, економічного зростання та розвитку екологічної і соціальної підсистеми суспільства та, як наслідок, макросистем вищого рівня, з урахуванням раціональних обмежень, що накладаються національною безпекою, і впливу чинників зовнішнього середовища” [4]. Аналіз міжнародних правових актів та наукової літератури свідчить, що в цілому цілі сталого розвитку визначені, але у державах, щодо їх реалізації зроблено поки що не все. Незважаючи на те, що розвинуті європейські країни впевнено крокують шляхом розробки відповідного “сталого” законодавства, трансформації економіки до альтернативних енергетичних джерел тощо, в Україні, на наш погляд, недостатньо розробленим залишається управлінський аспект реалізації цілей сталого розвитку.

На вищому державному рівні Україна підтримала проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1 глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року. Зокрема, Президентом України підписано відповідний Указ, який забезпечує інтеграцію зазначених цілей в державну політику шляхом вимоги орієнтації проектів прогнозних і програмних документів, проектів нормативно-правових актів на економічний, соціальний та екологічний виміри сталого розвитку України” [9].

Відповідно до указу необхідно було розробити систему моніторингу, а цілі сталого розвитку інкорпорувати у чинні державні стратегії та програми.

У 2019 році Мінекономіки України та іншими центральними органами виконавчої влади було проведено аналіз включення цілей і завдань сталого розвитку у нормативно-правові акти уряду та з'ясовано, що не всі завдання 17 цілей були враховані. Аналіз засвідчив недоліки системи державного стратегічного планування та бюджетування, в якій відсутній системний підхід до формування політики. Це розпорошує фінансові, матеріальні та людські ресурси, унеможлиблює їх ефективне використання, призводить до недофінансування заходів, низького ступеня їх виконання, дублювання функцій, низької відповідальності органів виконавчої влади.

У серпні 2022 року при Кабінеті Міністрів України за фінансової підтримки Урядів Швеції та Швейцарії, створено дорадчий орган – Офіс з питань реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР), до завдань якого, в тому числі, входить розробка та впровадження механізму включення ЦСР до національної та регіональної політик, стратегій та процесів планування. Діяльність цієї інституції має посилити внутрішній координаційний механізм Уряду з реалізації та моніторингу ЦСР для досягнення сталого відновлення України та подальшого розвитку. Призначення Офісу полягає у формуванні механізму оцінки проєктів нормативно-правових актів відносно глобального порядку денного та стратегічних партнерств та приведення національного законодавства до законодавства ЄС з урахуванням зобов'язань України щодо сталого розвитку [2].

На жаль, на офіційному сайті Кабінету Міністрів України за посиланням консультативно – дорадчі органи жодної інформації щодо нормативних документів про цей орган та його діяльність не розміщено.

Восени 2023 року на центральному управлінському рівні створено Міжвідомчу робочу групу з питань забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР), у засіданні якої 1 листопада 2023 взяли участь Міністр Кабінету Міністрів (далі – КМУ), представники Офісу Президента України, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Секретаріату Кабінету Міністрів України, міністерств, Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй та проєкту Європейського Союзу «Підтримка комплексної реформи державного управління в Україні» (EU4PAR). За інформацією, що розміщено на офіційному сайті КМУ, робочу групу створено як механізм координації імплементації ЦСР на міжвідомчому рівні, з метою активізації процесу адаптації завдань та індикаторів цих цілей до конкретних умов в нашій державі [6].

Отже, питання реалізації цілей сталого розвитку залишаються у спектрі постійної уваги керівництва країни.

Дослідники наголошують, що ЦСР мають бути реалізовані у внутрішньому політичному контексті через політику та програми, прийняті урядами та державними установами за підтримки та залучення недержавних організацій. Результати досліджень свідчать, що державні та недержавні

суб'єкти почали реалізацію ЦСР на національному та місцевому рівнях. Багато країн почали інтегрувати ЦСР у свої політики, деякі уряди призначили органи або створили нові підрозділи для реалізації цілей. Проте результати діяльності національних урядів відрізняються, і більшість країн відстають у реалізації ЦСР. Спостережувані інституційні зміни часто просто повторюють існуючі пріоритети, траєкторії та плани уряду, і уряди, як правило, вибірково впроваджують ті ЦСР, які підтримують політику, яку вони вже визначили пріоритетом [21, с. 5; 20, с. 200]

Значні успіхи України у досягненні цілей сталого розвитку великою мірою нівельовані внаслідок агресії російської федерації 24 лютого 2022 року. Зокрема, щодо цілі подолання бідності попередні прогнози ПРООН свідчать про те, що до 90 % населення України може зіткнутися з бідністю чи бути вразливими до бідності, якщо ця війна триватиме ще один рік [12].

Цілі сталого розвитку невід'ємно пов'язані з природними ресурсами та довкіллям. Внаслідок воєнних дій природне середовище України зазнає додаткового навантаження, негативні наслідки якого відчуватимуться ще десятиліття. Стратегії відновлення мають базуватися не тільки на оцінці наслідків збитків, а й великою мірою на оцінці стану забруднення територій в цілому та окремих видів ресурсів (водних, земельних, лісних, атмосферних, надр). Без такої оцінки 7 з 17 цілей сталого розвитку реалізувати неможливо. Зокрема, такими цілями є: подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства; забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів; захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування тощо. Підтвердженням цього є думка академіка НАНУ Якова Дідуха про те, що повоєнні руйнації разом з антропогенною діяльністю викликають негативний синергетичний ефект, а суспільству необхідна зміна геополітичної та геоecологічної парадигм існування [3].

Виходячи з розглянутих положень, особливу увагу викликає наявність та застосування інструментів міжнародного права органами, що мають міжнародну правосуб'єктність. Так, потребує доповнень Римський статут Міжнародного кримінального суду, зокрема, п.8 "Воєнні злочини" щодо фіксації злочинів проти довкілля. На міжнародному рівні слід визнати: внаслідок воєнних дій відбувається екоцид, що призводить до катастрофічних змін природного середовища та несе загрозу існуванню людини. Тим більше, що забруднення, пов'язані з військовими діями, опосередковано з часом призводять до ризиків, пов'язаних з кліматичними загрозами, носять комплексний характер та, як наслідок, створюють чисельні гуманітарні ризики для суспільства.

Майбутнє повоєнне відновлення країни має базуватись на оцінці ризиків, пов'язаних з антропогенним навантаженням, залученням міжнародної спільноти до фінансування у галузі оцінки та зниження ризиків. Реалізація

Цілей сталого розвитку (ЦСР) вимагає локалізації та партнерства з багатьма зацікавленими сторонами, а місцеві органи влади мають найкращий потенціал, щоб діяти як посередники для сприяння партнерству. По-перше, ЦСР слід визнати рушійною силою стійких переходів. По-друге, потрібен баланс щодо рівня участі державного сектору в партнерствах, щоб органи місцевого самоврядування могли максимізувати переваги неформальних мереж щодо локалізації ЦСР. По-третє, нові посередники можуть бути створені органами місцевого самоврядування [18].

Як зазначено у Добровільному національному огляді, 2020 р., адаптаційний період досягнення Україною Цілей сталого розвитку завершився [13]. Управлінський аспект та актуальне завдання щодо реалізації ЦСР – запровадити дієві інструменти досягнення цих цілей на усіх рівнях, що мають бути виконані. Зрозуміло, що тільки за підтримки суспільства та бізнесу реалізація цілей сталого розвитку стане відчутною, знайде відображення у повсякденній життєдіяльності кожної громади та людини.

Громадська організація "Центр "Розвиток КСВ" у 2016–2020 роках провела дослідження щодо внеску українського бізнесу в реалізацію ЦСР. Метою дослідження було виявлення здобутків і проблем на шляху інтеграції ЦСР в стратегію і практику українських компаній, а також розробки рекомендацій щодо посилення ролі українського бізнесу в досягненні ЦСР. Проаналізовано нефінансові звіти 97 кампаній. В результаті дослідження з'ясовано, що найчастіше український бізнес впроваджує практики, які спрямовані на досягнення таких цілей: якісна освіта (програми підвищення кваліфікації); гідна праця та економічне зростання (розвиток персоналу, програми працевлаштування); міцне здоров'я і благополуччя (проекти допомоги дітям, медичне страхування працівників тощо).

Більшість звітів компаній свідчить, що вони не переглядали свої стратегічні напрями розвитку відповідно до прийнятих ЦСР, не мають корпоративних цілей, практики та індикаторів вимірювання результатів у цьому напрямі [1]. При цьому український бізнес в основному орієнтований на співпрацю з неурядовими організаціями, навчальними закладами, благодійними фондами, ніж на співпрацю з органами влади. Стимулюючи запровадження ЦСР (з використанням правових, економічних, організаційних, інструментів) для бізнесу влада забезпечить їх реалізацію у ланцюгу постачання і серед ключових стейкхолдерів. Це, в свою чергу, підсилить взаємодію та розширить партнерство влади та бізнесу задля досягнення спільними зусиллями визначених Цілей сталого розвитку.

Є також докази збільшення інтересу та участі корпоративних учасників у сталому розвитку через державно-приватний сектор партнерства, хоча ефективність таких домовленостей є невизначеною [19, с. 193]. Деякі корпоративні суб'єкти, зокрема банки та інвестори, все більше залучають і інвестують у практики сталого розвитку, сприяють зеленому фінансуванню, сприяють широкомасштабним проектам сталої інфраструктури або

розширюють свої кредитні портфелі, включаючи екологічні та соціальні позики [17, с. 774; 15, с. 520; 16, с. 581; 14, с. 535]. Такі практики часто дискурсивно пов'язані з ЦСР. Деякі дослідження, однак, попереджають про вибіркоче впровадження ЦСР і політичні ризики, пов'язані з приватними інвестиціями в контексті постійного дефіциту державного фінансування. Наприклад, в той час як одне дослідження показало, що 70 % керівників бачать ЦСР як потужний інструмент для прискорення зусиль, пов'язаних із сталим розвитком їхніх компаній.

У цьому контексті зацікавлює досвід ЄС. Тут підготовлено Директиву про звітність у сфері корпоративної сталості, яка вводить докладніші вимоги до звітності й гарантує, що великі компанії, суб'єкти малого та середнього підприємництва мають звітувати з питань сталого розвитку. Запроваджується вимога сертифікації для звітування зі сталого розвитку, це покращує доступність інформації, вимагаючи її публікації у спеціальному розділі звітів керівництва компанії [11].

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

У результаті дослідження визначено наступне.

1. Цілі сталого розвитку конкретизовано на вищому державному рівні, тривалий час відбувається їх інкорпорація до національної та регіональної політик, стратегій та процесів планування. За підтримки міжнародних партнерів створюються дорадчі органи, що мають на меті узгодити діяльність органів державної влади стосовно реалізації ЦСР та завдань.

2. В цілому, управлінські аспекти реалізації цілей сталого розвитку відповідно до вищезазначеного визначаються у наступному:

– оцінка ризиків. Стратегії повоєнного розвитку мають базуватись на оцінці ризиків, пов'язаних з антропогенним навантаженням, залученням міжнародної спільноти до фінансування у галузі оцінки та зниження ризиків;

– фіксація злочинів проти довкілля та відповідальності за них у міжнародних документах. З метою фіксації у міжнародних документах злочинів проти довкілля має бути додержана та виконана процедура подання доповнень до Римського статуту Міжнародного кримінального суду в частині п.8 “Воєнні злочини” (злочин екоцид),

– перехід публічного управління до проактивного підходу, який, в тому числі, включає в себе стимулювання суспільства та бізнесу до підтримки ЦСР.

3. Подальшими напрямками наукових досліджень мають стати конкретизація означених управлінських аспектів реалізації цілей сталого розвитку в методиках оцінки, практиках взаємодії влади бізнесу та суспільства на основі бенчмаркінгу, програмах навчання тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Внесок українського бізнесу в реалізацію Україною Цілей сталого розвитку 2016–2020 р. CSR Ukraine. URL: <https://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2020/12/Vpliv-biznesu-na-CSR.pdf> (дата звернення 17.05.2023).
2. В Україні відкрили Офіс Цілей сталого розвитку: що зміниться. *Екополітика*. URL: <https://ecopolitic.com.ua/ua/news/v-ukraini-vidkrili-ofis-cilej-stalogo-rozvitku-shho-zminitsya/> (дата звернення 03.05.2023).
3. Дідух Я. До оцінки збитків довкіллю від російської агресії треба залучати науковців URL: <https://svit.kpi.ua/2023/11/06>
4. Лелеченко А. П. Феномен поняття «сталий розвиток». *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 12. URL: www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1649.
5. Методологія сталого розвитку: цивілізаційний контекст : монографія. В. Х. Арутюнов, С. І. Петрухін, В. М. Свінцицький та ін. Київ : КНЕУ, 2010. 296 с.
6. Олег Немчінов провів перше засідання Міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення досягнення Цілей сталого розвитку. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/oleh-nemchinov-proviv-pershe-zasidannia-mizhvidomchoi-robochoi-hrupu-z-putan-zabezpechennia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku> (дата звернення 10.05.2023).
7. Піщур Я. С., Черченко О. Л., Білоскурський Р. Р. Сталий соціально-економічний розвиток: еволюція поглядів та теоретичний аналіз. *Economics Bulletin*. 2017. № 1. С. 28–35.
8. П'ятницька Г. Т., Григоренко О. М. Еволюція концепції сталого розвитку: управлінський ракурс. *Бізнес інформ*. 2021. № 12. С. 250–257.
9. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2023 року : Указ Президента України від 30.09.2019 №722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (дата звернення 02.05.2023).
10. Сталий розвиток: світоглядна ідеологія майбутнього : монографія. За ред. акад. НАН України М. А. Хвесика. Київ : Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». 2012. 465 с.
11. У ЄС встановили нові правила корпоративної звітності у сфері сталого розвитку. *Екополітика*. URL: <https://ecopolitic.com.ua/ua/news/u-ies-vstanovili-novi-pravila-zi-zvitnosti-pro-korporativnu-stalist/> (дата звернення 17.05.2023).
12. Цілі сталого розвитку – невід’ємна частина Плану відновлення України. *Undp*. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/tsili-staloho-rozvytku-nevidyemna-chastyna-planu-vidnovlennya-ukrayiny> (дата звернення 10.05.2023).
13. Цілі сталого розвитку: Україна. Добровільний національний огляд. 2020. Міністерство фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/Cilii%20Stalogo%20rozvytku%20-%20Dobrovilnyi%20natsionalnyi%20oglyad.pdf> (дата звернення 12.05.2023).
14. Banik, D. & Lin, K. Business and morals: corporate strategies for sustainable development in China. *Bus. Politics*. 2019. 21. С. 514–539.
15. Consolandi, C., Phadke, H., Hawley, J. & Eccles, R. G. Material ESG outcomes and SDG externalities: evaluating the health care sector’s contribution to the SDGs. *Organ. Environ.* 2020. 33. С. 511–533.
16. Lee, J. W. Green finance and SDGs: the case of China. *J. Asian Finance Econ. Bus.* 2020.7. С. 577–586.
17. Liaw, S. T., Marcelo, A., Narasimhan, P., Ashraf, M. M. & Ray, P. Global eHealth, social business and citizen engagement: a natural convergence? *Stud. Health Technol. Inform.* 2017. 245. С. 773–777.
18. Masuda H., Kawakubo Sh, Okitasari M., Morita K. Exploring the role of local governments as intermediaries to facilitate partnerships for the Sustainable Development Goals. *Sustainable Cities and Society*. 2022. 82. С. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.scs.2022.103883>

19. Mawdsley, E. 'From billions to trillions': Financing the SDGs in a world 'beyond aid'. *Dialogues Hum. Geogr.* 2018. 8. С. 191–195.
20. Morita, K., Okitasari, M. & Masuda, H. Analysis of national and local governance systems to achieve the SDGs: case studies of Japan and Indonesia. *Sustain. Sci.* 2020. 15. С. 179–202.
21. Tosun, J. & Leininger, J. Governing the interlinkages between the Sustainable Development Goals: approaches to attain policy integration. *Glob. Chall.* 2017. 1. С. 1700036.
22. The world didn't pass its health check-up. *CORDIS EU research results*. URL: <https://cordis.europa.eu/article/id/443393-the-world-didn-t-pass-its-health-check-up> (дата звернення 13.05.2023).

Стаття надійшла до редакції 19.05.2023 р.
Стаття рекомендована до друку 22.06.2023 р.

Бокovykova Yu. V.,
Ph.D. in Public Administration, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Public Administration and Public Service,
Education and Research Institute of Public Administration
of V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine
e-mail: julia.bokovykova@gmail.com <https://orcid.org/0000-0001-6622-7409>

ISSUES OF IMPLEMENTING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN THE CURRENT CONTEXT

Annotation. The research paper is devoted to the issue of implementing the sustainable development goals in the current context. Based on the analysis of international legal acts and doctrinal provisions, the author states that the issues of the managerial aspect of implementing the sustainable development goals are insufficiently developed. The author defines the content of the concept of "sustainable development" from the perspective of public administration. In the historical retrospective, the process of implementing the sustainable development goals in the legislation of Ukraine is studied. The author identifies a list of sustainable development goals which cannot be implemented without assessing the state of pollution of territories in general and certain types of resources (water, land, forest, atmospheric, subsoil). The article focuses on the need to amend the Rome Statute of the International Criminal Court, in particular, Article 8 "War Crimes", with regard to recording of crimes against the environment. It is stated that the future post-war reconstruction of the country should be based on an assessment of the risks associated with anthropogenic pressure, and the involvement of the international community in financing in the field of risk assessment and mitigation. The author proves the need for the state to stimulate the implementation of the SDGs (using legal, economic, organisational, and other instruments) for business. The process of establishing advisory bodies in Ukraine aimed at coordinating the activities of public authorities in relation to the implementation of the SDGs and targets is described. The author identifies promising areas of scientific research on the subject matter under study: specification of the above-mentioned managerial aspects of implementing the sustainable development goals in assessment methods, practices of interaction between the government, business and society based on benchmarking, training programmes, etc. Based on the results of the study, the author concludes that the following managerial aspects of implementing the Sustainable Development Goals should be identified: risk assessment; recording of environmental crimes and liability for them in international documents; transition of public administration to a proactive approach, which includes, among other things, encouraging society and business to support the SDGs.

Keywords: *state policy, sustainable development goals, management aspects of implementing sustainable development goals, implementation of sustainable development goals in legislation, contribution of business to the implementation of sustainable development goals.*

REFERENCES

1. Contribution of Ukrainian business to the implementation of the Sustainable Development Goals by Ukraine in 2016-2020. *CSR Ukraine*. URL: <https://csr-ukraine.org/wp-content/uploads/2020/12/Vpliv-biznesu-na-CSR.pdf> (accessed 17.05.2023) [in Ukrainian].
2. Office of Sustainable Development Goals opened in Ukraine: what will change. *Ecopolitics*. URL: <https://ecopolitic.com.ua/ua/news/v-ukraini-vidkrili-ofis-cilej-stalogo-rozvitku-shho-zminitsya/> (accessed 03.05.2023) [in Ukrainian].
3. Didukh, Y. Scientists should be involved in assessing environmental damage from Russian aggression. *World*. URL: <https://svit.kpi.ua/2023/11/06> [in Ukrainian].
4. Lelechenko, A.P. (2017). The phenomenon of the concept of "sustainable development". *Public administration: improvement and development*, no. 12. URL: www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1649 [in Ukrainian].
5. Arutyunov, V.H., Petrukhin, S.I., Svintsitsky, V.M. and others. (2010). Methodology of sustainable development: civilisation context. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
6. Oleh Nemchinov held the first meeting of the Interagency Working Group on Ensuring the Achievement of the Sustainable Development Goals. *Government portal*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/oleh-nemchinov-proviv-pershe-zasidannia-mizhvidomchoi-robochoi-hrupy-z-pytan-zabezpechennia-dosiahnennia-tsilei-staloho-rozvytku> (accessed 10.05.2023) [in Ukrainian].
7. Pitsur, Y.S., Cherchenko, O.L., Biloskurskyi, R.R. (2017). Sustainable socio-economic development: evolution of views and theoretical analysis. *Economics Bulletin*, no.1, 28-35 [in Ukrainian].
8. Patnytska G. T., Gryhorenko O. M. Evolution of the concept of sustainable development: a managerial perspective. *Business Inform* № 12 '2021. C. 250–257 [in Ukrainian].
9. On the Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2023: Decree of the President of Ukraine of 30.09.2019 No. 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (accessed 02.05.2023) [in Ukrainian].
10. Khvesyuk, M. (Ed.). (2012). Sustainable development: worldview ideology of the future. Edited by Academician of the National Academy of Sciences of Ukraine. Kyiv: State Institution "Institute of Environmental Economics and Sustainable Development of the National Academy of Sciences of Ukraine" [in Ukrainian].
11. The EU has established new rules for corporate reporting on sustainable development. *Ecopolitics*. URL: <https://ecopolitic.com.ua/ua/news/u-ies-vstanovili-novi-pravila-zi-zvitnosti-pro-korporativnu-stalist/> (accessed 17.05.2023) [in Ukrainian].
12. Sustainable Development Goals are an integral part of the Recovery Plan of Ukraine. Undp: website. URL: <https://www.undp.org/uk/ukraine/press-releases/tsili-staloho-rozvytku-nevidyemna-chastyna-planu-vidnovlennya-ukrayiny> (accessed 10.05.2023) [in Ukrainian].
13. Sustainable Development Goals: Ukraine. Voluntary national review. 2020. *Ministry of Finance of Ukraine*. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files/Цілі%20Сталого%20розвитку%20-%20Добровільний%20national%20review.pdf> (accessed 12.05.2023) [in Ukrainian].
14. Banik, D. & Lin, K. (2019). Business and morals: corporate strategies for sustainable development in China. *Bus. Politics*, 21, 514–539.
15. Consolandi, C., Phadke, H., Hawley, J. & Eccles, R.G. (2020). Material ESG outcomes and SDG externalities: evaluating the health care sector's contribution to the SDGs. *Organ. Environ*, 33, 511–533.
16. Lee, J.W. (2020). Green finance and SDGs: the case of China. *J. Asian Finance Econ. Bus.* 7, 577–586.
17. Liaw, S.T., Marcelo, A., Narasimhan, P., Ashraf, M.M. & Ray, P. (2017). Global eHealth, social business and citizen engagement: a natural convergence? *Stud. Health Technol. Inform.*, 245, 773–777.

18. Masuda, H., Kawakubo, Sh, Okitasari, M., Morita, K. (2022). Exploring the role of local governments as intermediaries to facilitate partnerships for the Sustainable Development Goals. *Sustainable Cities and Society*, 82, 1–12. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.scs.2022.103883>

19. Mawdsley, E. (2018). ‘From billions to trillions’: Financing the SDGs in a world ‘beyond aid’. *Dialogues Hum. Geogr.*, 8, 191–195.

20. Morita, K., Okitasari, M. & Masuda, H. (2020). Analysis of national and local governance systems to achieve the SDGs: case studies of Japan and Indonesia. *Sustain, Sci.* 15, 179–202.

21. Tosun, J. & Leininger, J. (2017). Governing the interlinkages between the Sustainable Development Goals: approaches to attain policy integration. *Glob. Chall.* 1, 1700036.

22. The world didn’t pass its health check-up. *CORDIS EU research results*. URL: <https://cordis.europa.eu/article/id/443393-the-world-didn-t-pass-its-health-check-up> (дата звернення 13.05.2023).

The article was received by the editors 19.05.2023.

The article is recommended for printing 22.06.2023.

